

Risiko- og tiltaksvurdering for Harstad kommune – Covid-19-pandemi

Skrevet: Uke 46 (15.11.2021)

For å endelig fastsette kommunens samlede risikonivå, må det gjøres en summert vurdering av sannsynligheten for videre spredning og konsekvensene av dette for sykdomsbyrden og kapasiteten i helse- og omsorgstjenesten.

I en normal hverdag med økt beredskap har regjeringen gått fra en kontrollstrategi til en beredskapsstrategi. Vi må akseptere noe smitte i samfunnet. Håndteringen av pandemien avhenger av hvordan sykdomsbyrden og smittesituasjonen utvikler seg. Antall pasienter skal være håndterbart for helse- og omsorgstjenesten. På nasjonalt nivå, legges følgende indikatorer til grunn for hvilken risiko myndighetene skal styre etter:

- Antall nye sykehusinnleggelser og antall samtidig inneliggende pasienter (totalbelegg)
- Aldersfordeling av innlagte
- Belegg på intensivavdelinger
- Behandlingskapasiteten i kommunene.

Vurdering på kommunalt nivå bygger på beskrivelse basert på overvåkning, smittesporing og etterforskning. Følgende indikatorer er aktuelle på lokalt nivå:

Indikator	Beskrivelse	Kilde
Symptomtrykk	Andel av kommunens befolkning som oppgir visse relevante symptomer siste uke	Sykdomspulsen (bare for større kommuner eller fylker)
Lege-konsultasjoner	Antall legekonsultasjoner per uke i kommunen for visse relevante syndrome, samt andel disse utgjør av alle konsultasjoner	Sykdomspulsen Ca 2-4 konsultasjoner per dag på Luftveisklinikken, men en god del oppsøker også fastlegen
Smittede (insidens)	Antall nye bekreftede tilfeller av covid-19 infeksjoner per 14.dag	Sykdomspulsen 45 smittede siste 14 dager, tilsvarer 182/100.000
Dødsfall	Antall nye dødsfall av covid-19 og andre luftveisinfeksjoner per uke	Dødsårsakmeldinger Ingen dødsfall siste uke
Sykefravær	Andel kommunalt ansatte som er borte fra job pga sykdom	Kommunalt system Like over 10%, det er en krevende situasjon for den kommunale helsetjenesten
Utbrudd i sykehjem og andre sårbare grupper	Forekomst av utbrudd i sykehjem, hjemmetjenesten, rusmiljø, asylmottak mm	Direkte varsling i kommunen Pågående utbrudd Stangnes sykehjem
Utbrudd i barnehager, skoler og i uvaksinerte grupper	Forekomst av utbrudd i skoler, barnehager og uvaksinerte grupper	Direkte varsling i kommunen Spredt smitte i ulike skoler og barnehager, ingen utbrudd
Innleggelser i sykehjem	Antall nye innleggelser per uke pga covid-19 og influensa	Kommunalt system Ingen nye innleggelser i institusjon
Innleggelser i sykehus	Antall nye innleggelser per uke pga covid-19 og influensa	Sykdomspulsen, evt fra sykehuset direkte Ingen nye innleggelser siste uke UNN Harstad. UNN Harstad er i gul beredskap pga høyt trykk ved UNN Tromsø
Kommunens evne til å opprettholde pålagte oppgaver	Evne til å opprettholde og gjennomføre vaksinasjon, gjeldende TISK-regime, behandling i sykehjem, nødvendige hjemmetjenester, helsetjenester til barn og unge,	Kommunale systemer Per tid krevende situasjon med stort sykefravær grunnet luftveisinfeksjoner samt pågående utbrudd i en institusjon.

	fastlegetjenesten og legevakt og andre prioriterte kommunale oppgaver	
Vaksinasjonsdekning	Andel vaksinerte, evt per aldersgruppe, kjønn, fødeland og yrkesgruppe	Sykdomspulsen 92,1% over 16 år har fått første dose koronavaksine På institusjonene er det nå satt 3. dose vaksine.

De øverste utfallene i tabelle er tidlige og sensitive, men lite spesifikke. De nederste utfallene er sene og spesifikke, men lite sensitive.

Dagens smittesituasjon:

Harstad kommune har lenge hatt et lavere smittetrykk enn kommunene rundt oss, og da spesielt Tromsø. En økende forekomst av covid-19 er et forventet resultat av et åpent samfunn med nedjustert TISK. De fleste tiltak rettet mot befolkningen er nå avsluttet. I oppjustert TISK vil det igjen bli krav om testing for enkelte grupper, og det er også strengere regler rundt husstandsmedlemmer uavhengig av vaksinasjonsstatus. Uansett vil kombinasjonen av et åpent samfunn samt begrensede muligheter for tiltak i sittesporingen (forutenom den lovpålagte isoleringen av covid-19 smittede, og noen lovpålagte tester av nærkontakter) gjør at det ikke lengre er et realistisk mål å slå ned smitten. Målet nå er å begrense. Det vi si at vi må påregne at smitten er kommet for å bli.

Alderen på de smittede siste 14 dager er fra 0 til 95 år. Det er smittede både blant uvaksinerte, delvaksinerte og fullvaksinerte. Vi har smittetilfeller som klassifiseres som importsmitte, vi har smitte til nærkontakter (og da i særlig grad husstandsmedlemmer) og vi har smitte med ukjent smittevei. Nå har vi også fått et smitteutbrudd tilknyttet Stangnes sykehjem. 23 av de 45 smittetilfellene vi har hatt siste 14 dager kan knyttes til dette utbruddet.

Testaktiviteten på Luftveisklinikken har vært stabil i det siste. I uke 44 ble det tatt 561 tester, og i uke 45 ble det tatt 611 tester. I tillegg vet vi at det er en del som benytter seg av hjemmetest, og som dermed ikke registreres i vårt system.

Vi har per tid ingen innlagte pasienter på UNN Harstad grunnet covid-19. Vi har god dialog med UNN Harstad, og UNN Harstad har oppdaterte beredskapsplaner. Det er heller ingen covid-19 pasienter innlagt på kommunal institusjon. Antall legekonsultasjoner på Luftveisklinikken er stabilt på 2-4 per dag. I tillegg oppsøker en del av pasientene fastlegene.

Vaksinasjonsdekningen i kommunen for covid-19 er god. Siste oversikt fra sykdomspulsen viser at 92,1% av alle over 16 år har fått første dose. Vi har gitt tilbud om en tredje boosterdose til beboere på institusjonene i uke 45 og 46. I uke 46 starter massevaksineringen av en tredje boosterdose til resterende av befolkningen over 65 år samt helsepersonell.

Massevaksineringen mot influensa ble gjennomført i uke 44, men det har også blitt satt en god del influensavaksiner i uke 45. Det har vært stor oppslutning rundt influensavaksineringen.

Spredningspotensialet av covid-19 vurderes som moderat. Vi har flere ulike smittekilder og også tilfeller av ukjent smittevei som kan bidra til økt smitte. Samtidig har vi høy grad av vaksinasjonsdekning og stor testaktivitet på Luftveisklinikken som kan bidra til å holde kontroll på smitten.

Forventet sykomsbyrde: Vi har per tid ingen innlagte pasienter på UNN Harstad, men UNN Harstad er i gul beredskap og forberedt på å avlaste UNN Tromsø der antallet innlagte pasienter har vært høyt siste tid. Vi har ingen pasienter som har blitt innlagt pga covid-19 i institusjon i kommunen. Dersom dette skulle komme vil det raskt by på utfordringer da kapasiteten i utgangspunktet er overbelastet.

Risikovurdering:

Situasjonbeskrivelse: økt smitte i befolkningen	Mest relevante indikatorer	Når bør ytterligere tiltak vurderes	Formål med tiltak	Aktuelle tiltak som kan vurderes utover grunnleggende smitteverntiltak
Lavt nivå på innleggelser og ingen betydelige konsekvenser av smittespredning for samfunnet (noe smitte spesielt blant uvaksinerte barn, samt gjennombruddsinfeksjoner hos vaksinerte)	<ul style="list-style-type: none"> • Smittede • Symptomtrykk • Legekonsultasjoner • Sykefravær • Vaksinasjonsdekning 	Vanligvis ikke aktuelt å iverksette ytterligere tiltak		Ingen

Situasjonbeskrivelse: økt smitte i befolkningen	Mest relevante indikatorer	Når bør ytterligere tiltak vurderes	Formål med tiltak	Aktuelle tiltak som kan vurderes utover grunnleggende smitteverntiltak
Et noe høyere nivå av innleggelser og smittespredning som påvirker samfunnet i noen grad	<ul style="list-style-type: none"> • Smittede • Sykefravær • Utbrudd i sykehjem og andre sårbare grupper • Innleggelser i sykehjem og sykehus • Vaksinasjonsdekning • Evne til å opprettholde planlagte tjenester 	<ul style="list-style-type: none"> • En viss grad av alvorlig sykdom, f.eks et moderat nivå på antall innlagte pasienter og dødsfall • Økende insidens eller flere samtidige utbrudd i sårbare grupper • Noe press på helsetjenestens behandlingsskapasitet (fastleger, kommunale helse- og omsorgstjenester, spesialisthelsetjenesten) • Uakseptabelt høyt fravær i viktige tjenester som følge av covid-19 og andre luftveisinfeksjoner 	<ul style="list-style-type: none"> • Unngå alvorlig sykdom og død • Unngå overbelastning av helsetjenesten • Unngå kapasitetsproblemer pga fravær 	<ul style="list-style-type: none"> • Forsterke kommunikasjon om grunnleggende smitteverntiltak • Minne om viktighet av vaksinasjon og at risiko for uvaksinerte voksne og eldre er økende. • Tiltak for å dempe det generelle smittepresset, f.eks oppfordre til bruk av hjemmekontor • Tiltak rettet mot spesielle grupper

Tiltaks vurdering:

Som beskrevet innledningsvis er situasjonen vedrørende covid-19 vesentlig annerledes nå enn den var tidligere i pandemien, og innslagspunktet for når det bør iverksettes tiltak er vesentlig høyere. Samtidig er kommunene

bedt om å være årvåkne, og ikke være for sene med å iverksette lokale tiltak der det er behov for det. Vi har per dags dato ikke informasjon som tilsier at vi har en uventet alvorlig utvikling (f.eks høy andel alvorlig sykdom/innleggelse, vaksinesvikt med mer) i dagens smittesituasjon. Men vi har en økende smittetrend, som denne gangen har rammet en sårbar gruppe, og kapasiteten i både spesialisthelsetjenesten og den kommunale helsetjenesten er marginal. Det vurderes at Harstad kommune ligger midt i mellom de 2 ulike beskrevne smittenivåene i risikovurderingen.

Særlig om tiltak i skoler og barnehager:

Covid-19 er generelt lite farlig for barn og unge. Barn og unge som smittes får ofte svært milde symptomer, og minst 20-30% får ingen symptomer i det hele tatt. Blant de som ikke får tilbud om vaksinasjon, må vi regne med at det blir en del smitte utover vinteren og høsten. Siden barn og unge har lav risiko for alvorlig sykdom, er det normalt ikke hensiktsmessig å opprettholde strenge tiltak rettet spesielt mot denne Gruppen. Siden samfunnet forøvrig ikke har kontaktreduserende tiltak lengre, er det normalt ikke hensiktsmessig å innføre dette kun i barnehage og skole.

Oppsummering:

Vi har økende smitte i Harstad kommune, og dette er forventet. Med dagens situasjon der kontaktreduserende tiltak i samfunnet er opphevet, og TISK er justert med bortfall av karanteneplikt må man forvente en del smitte i samfunnet, særlig blant uvaksinerte.

Vi har i dagens situasjon lokale kapasitetsutfordringer, og er i en krevende situasjon. Det er viktig at pandemien overvåkes nøye fremover, og at man i totalvurderingen tar med andre luftveisvirus som f.eks influensa.

Harstad kommune har allerede iverksatt tiltak rettet mot helsepersonell i form av krav om munnbind i institusjonene, hjemmetjenesten og på fastlegekontoret når ansatte skal ha nær pasientkontakt. I tillegg skal fullvaksinert helsepersonell som har smitte i sin husstand ta en test så snart som smitten oppdages, samt bruke beskyttelsesutstyr. I tillegg anbefales det at de tar en daglig hurtigtest før de møter på jobb.

Det vurderes at det per idag ikke er behov for iverksetting av ytterligere lokale smitteverntiltak, men lokal smittevernmyndighet anbefaler at kommunen går ut med følgende anbefalinger til befolkningen, inkludert vaksinerte:

- Hold deg hjemme om du er syk med nyoppståtte luftveissymptomer – og test deg
- Hold avstand til andre der det er mulig i det offentlige rom, gjerne en meter
- Vurder bruk av munnbind hvis det ikke er mulig å holde minst en meters avstand innendørs i det offentlige rom
- Vurder bruk av hjemmekontor når det er mulig
- Reduser antall nærkontakter

I tillegg bes institusjoner og hjemmetjenester om å være klare for å raskt kunne gå over til tiltaksnivå 2.

Kristin Vik Hagerupsen
Konst. kommuneoverlege